

Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

5 Temmuz/ 2024

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Futbola siyasetin gölgesi düştü ancak yüreğimiz millilerde!

- ❑ Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) Disiplin Kurulu, Türkiye-Avusturya maçında attığı ikinci golden sonra "bozkurt işareti" yapması nedeniyle milli futbolcu Merih Demiral'a 2 maç ceza verdi. Türkiye Futbol Federasyonu ve Merih Demiral, karara itiraz için Spor Tahkim Mahkemesi'ne (CAS) başvuracak.
- ❑ Merih Demiral, kararın değişmemesi halinde Türkiye'nin Avrupa Futbol Şampiyonası'nda (EURO 2024) Cumartesi günü Hollanda ile oynayacağı çeyrek final maçında ve Hollanda'yı elemesi halinde yarı final maçında forma giyemeyecek.
- ❑ Türkiye adına UEFA'nın kararını "kabul edilemez" olarak nitelendiren Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, "Kararın özgürlükçü ve hakkaniyetli bir yaklaşımla ve savunma dosyası ciddiyle incelenerek düzeltilmesini bekliyoruz" dedi.
- ❑ Yılmaz, X hesabından yaptığı açıklamada, "Futbolun heyecanı ve güzelliği siyasi kararlarla gölgelenmemelidir" ifadelerini kullandı.
- ❑ Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "UEFA tarafından A Milli Futbol Takımı oyuncumuz Merih Demiral'a iki maç müsabakalardan men cezası verilmesini esefle karşılıyoruz" denildi.
- ❑ Karar öncesinde Almanya'da yayın yapan Bild gazetesi, UEFA'nın Demiral'a 2 maç men cezası verdiğini duyurmuş ve turnuvaya ev sahipliği yapan Almanya'nın İçişleri Bakanı Nancy Faeser, X hesabında yaptığı paylaşımda, "Türk aşırı sağcıların işaretlerinin bizim stadyumlarımızda yeri yok" mesajını vermişti ki tüm bunlar kararın siyasi olduğunu doğrular nitelikte.

Benzer olaylarda nasıl tavır alınmıştı?

- ❑ Almanya'da yapılan turnuvada bir gazetecinin akreditasyonu "milliyetçi siyasi işaret" yaptığı gerekçesiyle iptal edilmişti.
- ❑ Söz konusu olayda, Kosovalı gazeteci Arlind Sadiku, UEFA'nın kendisini binlerce Sırp taraftarın yakınına yerleştirdiğini savunmuş ve bu taraftarların "Sırbistan'ın kalbi Kosova" tezahüratı yaptığını aktarmıştı.
- ❑ Sadiku'nun akreditasyonu, bu taraftarlara dönerek "kartal" işareti yapması sonrası iptal edildi.
- ❑ Benzer bir olay 2018'deki Dünya Kupası'nda da yaşandı.
- ❑ İsviçre'nin Arnavutluk kökenli oyuncuları Granit Xhaka ve Xherdan Shaqiri, Sırbistan ile oynanan maçta "kartal" işareti yapmıştı.
- ❑ FIFA, bu hareket karşısında iki oyuncuya para cezası vermişti.

Enflasyon, tahminin altında geldi ama ikna edemedi!

- ❑ Haziran ayında TÜİK tarafından açıklanan enflasyon oranı yüzde 1,64 olarak kaydedildi. Bu hesaba göre yıllık enflasyon yüzde 71,60 oldu.
- ❑ Bu oran medyan beklenti olan yüzde 2,2'nin oldukça altındaydı ve diğer taraftan aynı ay için ENAG tarafından yüzde 4,27; İTO tarafından ise yüzde 3,42 olarak hesaplanan verilerle arasındaki makas bir hayli açılmış oldu.
- ❑ Haziran ayı enflasyonu aynı zamanda emekli maaşlarındaki 6 aylık enflasyon farkını belirlemek açısından da son derece önemliydi ve özellikle 1 Temmuz'dan itibaren geçerli olacak biçimde yapılan zamlar ile hissedilen enflasyondaki ayrışma kamu oyunu ikna etmekte zorlaştırıcı faktörler oldu.
- ❑ Dünya Gazetesi'ndeki bir habere göre Kamu Birliği Konfederasyonu, Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) açıkladığı 6 aylık enflasyon oranlarının ardından TÜİK binasının önünde basın açıklaması gerçekleştirdi. Kamu Birliği Konfederasyonu Genel Başkan Yardımcısı Furkan Ali Çiftçioğlu, "Mayıs ayında aldığım 1 kilo domatesi 16 lira iken haziran ayında aynı marketten aldığım aynı kalite domates 26 lira" ifadesinde bulundu.

Haziranda düşüş oldu ancak zamlar da yağmur gibi yağdı!

- ❑ TÜİK'in yılın ilk altı ayına ilişkin enflasyon verilerini açıklamasının ardından akaryakıtta ÖTV zammı geldi. Benzin, motorin ve otogazda (LPG) maktu ÖTV tutarları altı aylık üretici enflasyonu kadar zamlandı. Benzin ve motorinde yaklaşık 2'şer TL'lik vergi zammı oldu.
- ❑ Sigara ve alkollü ürünlerin ÖTV'si de yüzde 19,49 arttı.
- ❑ EPDK, enerji üretim maliyetlerinde yaşanan artış nedeniyle mesken abone grubu için satış fiyatlarına yüzde 38 zam getirildiğini duyurdu. Bu artışla beraber 100 kWh elektrik tüketimi olan bir mesken abonesi için ödenecek tutar 207,23 TL oldu.
- ❑ Yüksek kira zamları nedeniyle Temmuz 2022'de uygulamaya geçen konut kiralarındaki yüzde 25'lik zam sınırı da 1 Temmuz itibariyle sona erdi. Ev sahipleri artık kiracılarına 12 aylık Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ortalamasına göre zam yapabilecek.
- ❑ **Peki Temmuz ayından itibaren yapılan bu zamlar bundan sonraki aylarda enflasyonun gidişatını nasıl etkileyecek?**
- ❑ Elektrik zammının enflasyona etkisinin yüzde 0,7 olduğu hesaplanıyor; diğer taraftan haziran sonunda akaryakıtta gelen zammın etkisi temmuz ayında görülecek olup, ilave ÖTV artışıyla beraber fiyat artışlarına katkısının 2 puan olduğu varsayılıyor.
- ❑ Diğer zamlar da ilave edildiğinde temmuz ayı enflasyonun yüzde 4'e kadar çıkma olasılığı mevcut. Ancak bu durum baz etkisinden kaynaklanan düşüşü etkisiz kılamayacak çünkü geçtiğimiz yılın temmuz ayı enflasyonu yüzde 9,49...
- ❑ Enflasyonda matematiksel düşüş devam ederken, hayat pahalılığı tüm şiddetiyle hayatımızı zorlamaya devam edecek.

Enflasyon beklentileri paydaşa göre ayrıştı

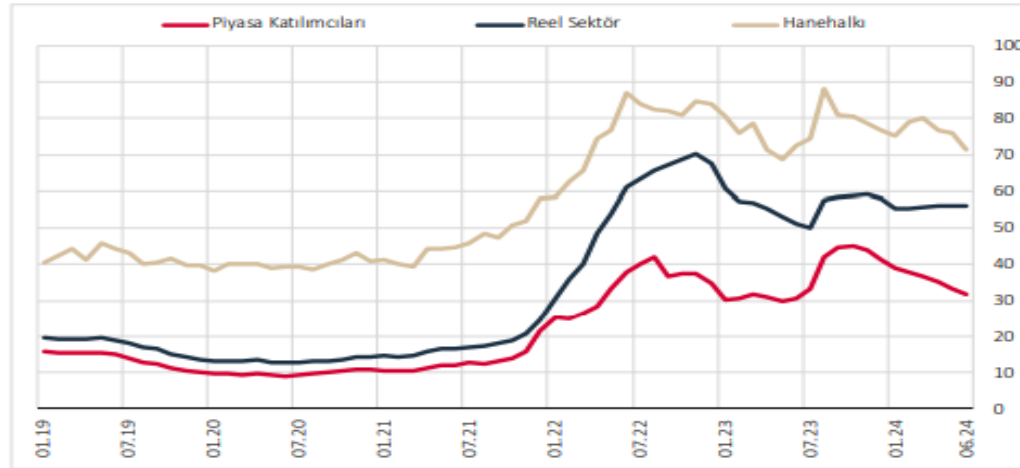
- TCMB'nin yayınladığı beklenti anketlerinde piyasa katılımcıları (profesyoneller), enflasyon tahmininde en iyimser kesimi oluştururken, bu orandan yüzde 20'den fazla düzeyle ayrışan reel kesimden de fazla olarak tam yüzde 40 farkla hanehalkı beklentileri ortaya çıkıyor.

Sektörel Enflasyon Beklentileri

Piyasa Katılımcıları Anketi, İktisadi Yönelim Anketi ve Türkiye İstatistik Kurumu iş birliğiyle yürütülen Tüketici Eğilim Anketi ile finansal ve reel sektör uzmanlarının, imalat sanayi firmalarının ve hanehalkının 12 ay sonrası yıllık tüketici enflasyonu beklentileri derlenerek **Sektörel Enflasyon Beklentileri** elde edilmiştir.

2024 yılı Haziran ayında 12 ay sonrası yıllık enflasyon beklentileri, piyasa katılımcıları için **1,4** puan azalarak yüzde **31,8** seviyesine, hanehalkı için **4,6** puan azalarak yüzde **71,5** seviyesine gerilerken, reel sektör için **0,2** puan artarak yüzde **56,2** seviyesine yükselmiştir.

Grafik 1: Enflasyon Beklentileri (Gelecek 12 Ay, %)

Kamu tasarruf tedbiri meclise sunuldu, sıra vergi paketinde

- ❑ AK Parti kamu tasarruf tedbirlerinin uygulanmasına dönük düzenlemelerin de yer aldığı 32 maddelik Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifini Meclis Başkanlığına sundu.
- ❑ Maddelerden bazıları;
  - ✓ Kamu bankaları için Varlık Fonuna özel tertip tahvil verilecek
  - ✓ BOTAŞ'ın borçları silinecek (Hazine ile ilişkisi son bulacak)
  - ✓ BOTAŞ'ın doğalgaz tedariki kamu ihale kapsamında çıkarıldı
  - ✓ Taşıt satışında ÖİB'ye yetki
  - ✓ Damga vergisi muafiyeti (Teknolojik yatırımlarla ilişkili)
  - ✓ Belediyelerin aydınlatma kesintileri artırılıyor
  - ✓ Birden fazla yerden ücret alınamayacak- "Üst sınır 92 bin lira"
  - ✓ Hibrit araçlarda ÖTV teşviği
  - ✓ Hazine ve Maliye Bakanlığı "tasarruf müfettişliği" yapacak
- ❑ **Vergi Paketi haftaya Meclise sunulacak**
- ❑ Yasa teklifini Meclise sunan AK Parti Grup Başkanı Abdullah Güler, gazetecilerin sorusu üzerine vergi paketi üzerindeki çalışmaların önümüzdeki hafta nihayete ereceğini belirterek, daha önce de açıkladıkları gibi asgari kurumlar vergisi, asgari gelir vergisi, istisnalar, muafiyetler konusunda bir çalışma yürütüldüğünü, teklifin gelecek hafta Meclis Başkanlığına sunulacağını belirtti.
- ❑ TEPAV'dan Hakan Yılmaz tarafından yapılan çalışmada, sağlanan gelir artışının, çeşitli düzenlemelerle oluşan ilave gider artışlarının altında kaldığı vurgulandı.
- ❑ Hazırlanan vergi paketinin esas etkisini 2025 yılında göstereceği belirtilen çalışmada, "Dolayısıyla bugünden gelecek yıl ve izleyen döneme ilişkin mali adımlar, vergi başlığı altında atılmaktadır. 2025 yılı için gelir ve kurumlar vergisi düzenlemeleri ile KDV, ÖTV ve Harçlar ile ilgili düzenlemelerin toplam mali etkisi 736 milyar TL seviyesinde tahmin edilmiştir. GSYH'ye oran olarak büyüklük yüzde 1,4 seviyesinde çıkmaktadır" denildi.

İngiltere'de İşçi Partisi, Tory'leri devirdi!

- ❑ İngiltere'de yapılan genel seçimi büyük farkla İşçi Partisi kazandı. 2010'dan bu yana ilk kez iktidara gelen parti, 650 üyeli Avam Kamarası'nda 412 milletvekili çıkardı. Seçimden büyük zaferle çıkan partinin lideri Keir Starmer ülkenin yeni başbakanı oldu.
- ❑ Buckingham Sarayı'na giderek Kral 3. Charles'tan resmi olarak hükümeti kurma görevini alan Starmer, Başbakanlık Konutu önünde yaptığı konuşmada, "Ülkemiz değişim için oy verdi" dedi.
- ❑ Starmer, "İşçi Partisi'ne oy vermiş olun ya da olmayın, size doğrudan sesleniyorum. Hükümetim size hizmet edecek. Siyaset iyilik için bir güç olabilir. Bunu göstereceğiz. Önce ülke, sonra parti" diye konuştu.
- ❑ Starmer, 4 yıl önce İşçi Partisi'nin liderliğini daha sol çizgideki Jeremy Corbyn'den devraldıktan sonra partiyi daha merkezde konumlandırmıştı.

PARTY	SEATS DECLARED	325 majority	NET SEATS
Labour	411		+211
Conservative	121		-251
Lib Dem	71		+63
SNP	9		-38
Reform	5		+5
Other	32		+10

İngiltere'deki yeni hükümet Türkiye'yle ilişkileri etkiler mi?

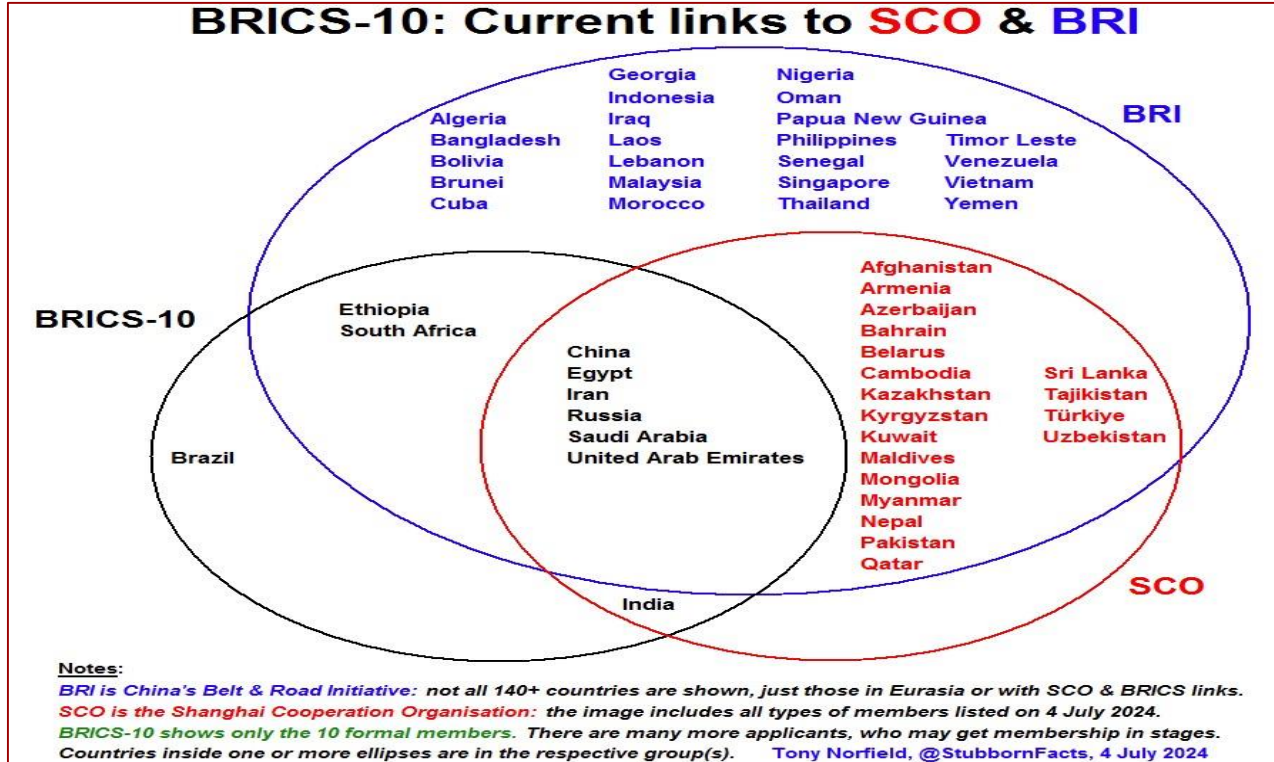
- ❑ İngiltere'de iktidara gelen İşçi Partisi, özellikle Tony Blair hükümetleri döneminde Türkiye ile yakın ve iyi ilişkiler sürdürmüştü. Türkiye ile ilişkiler konusunda bugüne kadar net bir açıklaması olmayan İşçi Partisi lideri Keir Starmer'ın kuracağı hükümetin de, Ankara'yla son dönemde kurulan stratejik ilişkiyi sürdürmesi öngörülüyor.
- ❑ İngiltere'nin yeni dışişleri bakanı David Lammy, Türkiye'yi gelişen ve bölgesinde ağırlığını giderek artıran bir ülke olarak gördüğünü söylemişti.
- ❑ Türkiye ve İngiltere arasında kısa vadede en önemli gündem maddesi ise Muhafazakar Parti hükümeti sırasında müzakere edilmiş olan serbest ticaret anlaşmasının imzalanması olacak.
- ❑ Orta Doğu politikası ve küresel güneye yaklaşımın değişeceğini kaydeden İşçi Partisi, seçimler öncesi yayımladığı manifestoda NATO merkezli Avrupa-Atlantik politikasının dış politikanın temel ayağı olmaya devam edeceğini vurguladı. Aynı manifestoya göre, İngiltere'nin dış politikasının önemli bir diğer ayağını da yeni ticaret anlaşmaları oluşturacak.
- ❑ Türkiye-İngiltere ilişkilerinde gündeminin kısa vadeli başlıkları arasında serbest ticaret anlaşması müzakerelerinin başlatılması yer alıyor.
- ❑ Türkiye ile İngiltere arasındaki ikili ticaret hacmi 20 milyar doların üzerinde seyrediyor ve karşılıklı yatırımlarla bu rakam daha artıyor.
- ❑ Keir Starmer ve David Lammy'nin katılacakları ilk büyük uluslararası toplantı 9-11 Temmuz'da Washington'da yapılacak NATO Zirvesi olacak.
- ❑ NATO'nun kuruluşunun 75. yılının kutlanacağı zirve Starmer'a, aralarında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da olduğu birçok liderle tanışma ve ikili görüşme olanağı da sağlayacak.
- ❑ Yeni İngiliz hükümeti, 18 Temmuz'da Avrupa Siyasi Topluluğu'nun 4. zirvesine ev sahipliği yapacak.
- ❑ Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu zirveye katılım katılmayacağı henüz bilinmiyor.

Haftadan kalanlar

- ❑ BYD üst düzey yetkililerinin Bloomberg'e verdiği bilgiye göre, Çinli elektrikli otomobil üreticisi BYD'nin, Türkiye'ye 1 milyar dolarlık yatırımı Pazartesi günü düzenlenecek bir törenle duyurulacak.
- ❑ Güvenlik kaynakları Kayseri'de 7 yaşındaki çocuğa taciz hadisesinin ardından başlayan olaylar ve Suriye'nin kuzeyinde Türk Bayrağı'nın yakıldığı olaylara ilişkin açıklama yaptı. Kaynaklar, "MİT, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet güçleri, Türkiye ve Suriye'de eşgüdüm halinde gerekli müdahaleyi yaptı" dedi.
- ❑ İSO Türkiye İmalat PMI, mayıs ayındaki 48,4 seviyesinden haziranda 47,9'a geriledi ve son beş ayın en düşük seviyesine indi. Üretim ve yeni siparişler yavaşlarken istihdamda da son 20 ayın en hızlı düşüşü kaydedildi.
- ❑ BDDK, KOBİ kredileri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 30'un altına geriledi.
- ❑ Avrupa Birliği'nin (AB), Çinli online perakendecilerden satın alınan ucuz mallara gümrük vergisi getirmeyi planladığı aktarıldı.
- ❑ Bu yılın ilk altı aylık döneminde konkordato başvurularında geçici mühlet kararı verilen şirket sayısı 605'e ulaştı ve geçen yılın tamamındaki sayının üstüne çıktı.
- ❑ Türkiye'nin haziran ayı ihracatı yüzde 10,6'lık azalışla 18,6 milyar dolara, ithalat da yüzde 4,1'lik azalışla 25 milyar dolara geriledi.
- ❑ Almanya'da fabrika siparişleri, zayıf dış talebin etkisiyle Mayıs'ta aylık bazda yüzde 1,6 azaldı.
- ❑ Çaykur, kuru çay fiyatlarına ortalama yüzde 24 zam yaptı.
- ❑ Cumhurbaşkanı kararıyla 7 Haziran'da Çin menşeli oto ithalatına getirilen ve sonraki kararlar "ek mali yükümlülük" olarak nitelenen yüzde 40 veya 7,000 Dolar ek vergiye ilişkin düzenleme yapıldı.
- ❑ Almanya'da Mayıs ayında sanayi üretimi yüzde 2,5 ile son 1,5 yılın en sert aylık düşüşünü kaydetti.
- ❑ MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, UEFA'nın 'bozkurt' işareti yaptığı için Merih Demiral'a verdiği cezaya karşılık protesto hakkına işaret ederek milli takımının Hollanda karşılaşmasına çıkmamasını önerdi.
- ❑ Borsa İstanbul'da BIST 100 endeksi, günü yüzde 0,19 değer kaybederek 10.851,78 puandan tamamlamasına karşın tüm zamanların en yüksek haftalık kapanışını gerçekleştirdi.
- ❑ Şimşek ve Karahan JPMorgan'ın yatırımcı toplantısına katılacak
- ❑ Fransa İçişleri Bakanı Gérald Darmanin, aşırı sağcı Ulusal Birlik Partisi'nin kazanması beklenen erken seçimlerin Pazar günü düzenlenecek ikinci turu öncesinde 50'den fazla milletvekili adayı ve aktivistin fiziksel saldırıya uğradığını açıkladı.
- ❑ TCMB 2024 yılı ikinci çeyrek Banka Kredileri Eğilim Anketi sonuçlarına göre bankaların kredi verme standartlarını sıkılaştırmaya devam ettiği ve kredi taleplerinde bazı değişiklikler yaşandığını görülmekle beraber; üçüncü çeyrek için bankaların beklentisi, bu sıkılaştırma eğiliminin sona ereceği yönünde.

Haftanın grafiği-BRICS, BRO ve SCO ilişkiler kümesi

- Çin Devlet yayın organı CGNT'nin hazırladığı grafikte BRICS-10; 10 resmi üyeyi, BRO Çin'in Bir Kuşak Yol İnisiyatifini ve SCO'da bu hafta Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın toplantısına katıldığı Şangay İşbirliği Teşkilatı'nı temsil ediyor.
- İlişkiler bağlamında Türkiye, BRICS'e üye olmamakla beraber hem BRO hem de SCO'nun kesişim alanında yer alan en güçlü ülke konumunda

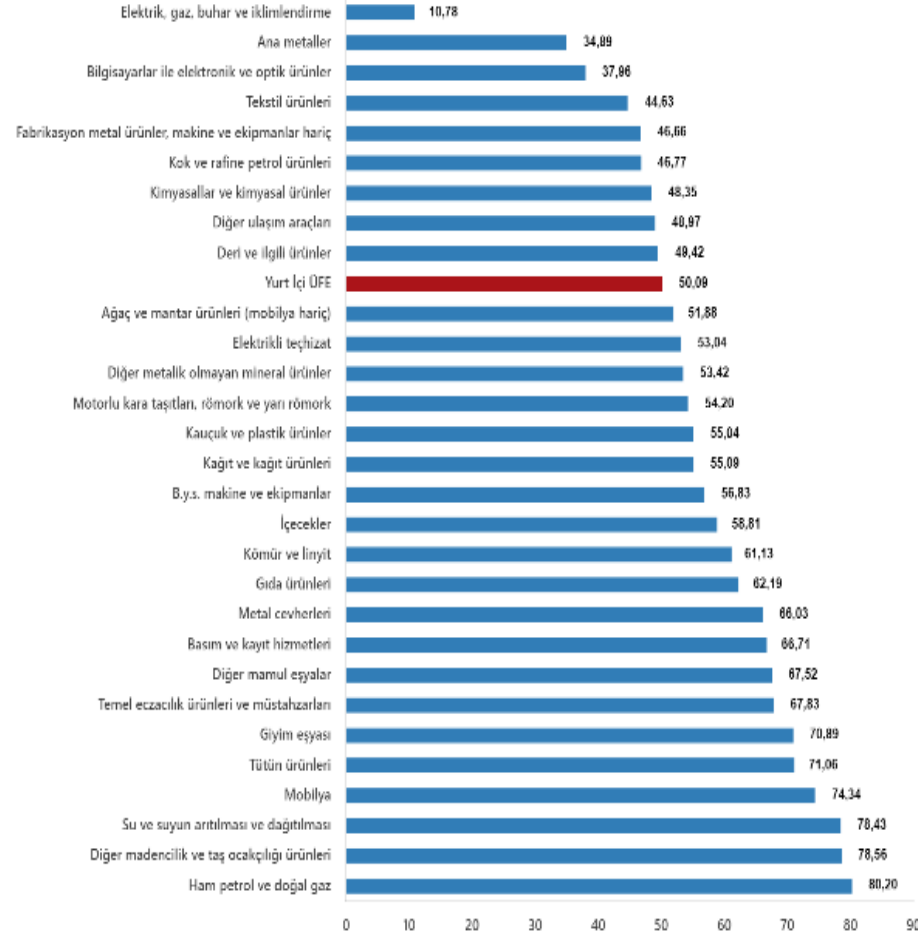
Haftanın fotoğrafı-Mert Günok'un müthiş kurtarışı

- ❑ Avrupa Futbol Şampiyonası'nda Türk milli takımı destan yazmaya devam ediyor.
- ❑ 2 Temmuz'da yapılan Avusturya-Türkiye maçında goller kadar, milli kaleci Mert Günok'un muhteşem kurtarışı da tarihe geçmiş durumda.
- ❑ Maçı stadyumda takip eden The Guardian yazarı Nick Ames'in maç yazısı , Mert Günok'un "mucize" kurtarışı ile başlıyor:
- ❑ "Maçın tamamı destansı kalitede geçti ve Türk futbol tarihine geçecek bir an sonucu belirledi.
- ❑ «Top Christoph Baumgartner'in yönüne ilerliyordu ki o da kendisini tutan oyuncudan kurtuldu ve Leipzig gökyüzüne yükseldi. Heyecan fırtınası için set hazırды. Kafa vuruşunda yanlış olan az şey vardı; topu yere vurdu ve sekerek hızla havalandı. Mert Günok'un nasıl olup da bu topu çeldiği bir bilinmezliğin konusuydu. Artık kutlamalar başlayabilirdi.”
- ❑ BBC Spor Servisi'nden Chris Bevan da Mert Günok'un kurtarışını öne çıkardı ve "Gordon Banks'in 1970 Dünya Kupası'nda Pele'nin vuruşunu çelmesi 'yüzyılın kurtarışı' olarak anılıyor. Yoksa ona denk bir kurtarış mı gördük?" diyerek yazısına başladı.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Haziran 2024

Sektörlere göre Yi-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Haziran 2024

- Yi-ÜFE (2003=100) 2024 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %1,38 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %19,49 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %50,09 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %47,97 artış gösterdi.
- Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocaklığında %72,33 artış, imalatta %52,80 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %10,78 artış ve su temininde %78,43 artış olarak gerçekleşti.
- Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara mallarında %46,89 artış, dayanıklı tüketim mallarında %63,36 artış, dayanıksız tüketim mallarında %64,13 artış, enerjide %30,41 artış ve sermaye mallarında %53,68 artış olarak gerçekleşti.